

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

17 februari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over een Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa in Brussel

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de dagvergoeding voor de erevoorzitter van het Agentschap voor Buitenlandse Handel

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de VN-conventie van 1990 tot bescherming van de rechten van alle arbeidsmigranten en hun gezin

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de langetermijnvisie van de Vlaamse regering op de deelname aan grote internationale evenementen

Vraag om uitleg van de heer André Moreau tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de mensenrechtensituatie in Turkije

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het geplande Belgische wetenschappelijke station op Antarctica en de inbreng van Vlaanderen hierin

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Dinsdag 17 februari 2004

VOORZITTER : De heer Luc Van den Brande

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 13.38 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over een Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa in Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over een Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa in Brussel.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, in de beleidsbrief 'Buitenlands Beleid, beleidsprioriteiten 2003-2004' staat dat de 'oprichting van een Vlaams-Nederlands centrum voor Europa in Brussel een belangrijk actiegericht speerpunt is voor 2004'. Nederland zou het centrum graag openen naar aanleiding van het Europees voorzitterschap, dat begint in juli 2004. De tijd dringt dus. Tot op vandaag blijven er echter heel wat inhoudelijke en financiële vragen.

CD&V is steeds voorstander geweest van een Vlaams-Nederlands Huis in Brussel, met drie essentiële functies : een ontmoetingsfunctie, een organisatie- en coördinatiefunctie voor het culturele leven van Vlaanderen en Nederland en een belangrijke functie ten opzichte van Europa. Het Europees aspect van de Vlaams-Nederlandse samenwerking ten aanzien van Europa bestaat dus uit twee essentiële pijlers van dit huis, dat zijn plaats moet krijgen in Brussel.

Het is van groot belang dat de Nederlandse taal en cultuur aanwezig zijn in Brussel, de hoofdstad van Europa, via een gemeenschappelijk Vlaams-Nederlands initiatief. Het is voor ons duidelijk dat hierbij ook het brede Vlaams-Nederlandse middenveld moet worden betrokken.

Over de noodzaak van een Vlaams-Nederlands huis in Brussel was er steeds een ruime consensus in het Vlaams Parlement. Hierover werden op 5 juli 1990 en 19 juni 1996 moties van aanbeveling goedgekeurd van gewezen Vlaams volksvertegenwoordiger Suykerbuyk. Ik verwijs tevens naar de eenparig aangenomen resolutie van 19 februari 1997. Telkenmale werd daarbij verwezen naar de drie essentiële opdrachten van het Vlaams-Nederlands huis.

Het dossier leeft bij brede lagen van het Vlaams-Nederlands middenveld. Het gaat met name over de vele organisaties en verenigingen die zich al vele jaren inzetten voor het bevorderen van de Vlaams-Nederlandse samenwerking. Reeds in 1992 presenteerde het Algemeen Nederlands Congres haar rapport 'Nederlands-Vlaams Centrum in Brussel : knooppunt voor culturele informatie voor Europa'. Later werd de tekst geactualiseerd in het rapport van 10 april 1996 'Nederlands-Vlaams Centrum' van het Algemeen Nederlands Congres, het ANC. Dit rapport werd op 21 april 1997 uitgebreid besproken in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. Ondertussen was het ANC gefuseerd met het Algemeen Nederlands Verbond, het ANV. Dit betekent dat wat toen werd geformuleerd, nu ook wordt gedragen door het ANV. De commissieleden gaven blijk van een ruime belangstelling voor het concept van een Nederlands-Vlaams Centrum.

Eind november 2001 heeft de commissie van het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland ook een belangrijk advies uitgebracht over het Nederlands-Vlaams Centrum voor Europa in Brussel. Daarin

Grouwels

werden drie kerntaken opgenomen : debat en ontmoeting, informatie over de Nederlandse taal en de Nederlandse-Vlaamse cultuur en samenleving, en, ten slotte, presentatie en aanwezigheid.

Belangrijk is ook de motivatie van het advies om Brussel uit te kiezen als vestigingsplaats voor dit centrum. In de tekst staat : 'Brussel is de enige meertalige en interculturele stad in de Europese Unie waar het Nederlands naast het Frans een officiële status heeft. De zetel van de meeste Europese politieke en administratieve instellingen en vertegenwoordigingen van tal van andere internationale instanties en multinationale bedrijven zijn er gevestigd. Naar schatting 125.000 Nederlanders verblijven tijdelijk – doorgaans enkele jaren – om beroepsredenen in Brussel. 15 percent van de bevolking bestaat uit Europese buitenlanders en 15 percent uit niet-Europese buitenlanders. Brussel is mede daardoor een uniek centrum voor dialoog en confrontatie van culturen en talen.'

Verder lezen we : 'Om het Europese cultuurdebat op gang te brengen en de confrontatie en de uitwisseling met andere culturen mogelijk te maken, dient het centrum informatie over de Nederlandse taal en de Nederlands-Vlaamse cultuur en samenleving in verschillende vormen en talen aan te bieden aan diverse doelgroepen.'

Ik wil wijzen op de inspanningen die ook door andere taal- en cultuurgemeenschappen in Brussel geleverd worden. Ik denk aan het Goethe-instituut dat al jarenlang in Brussel is gevestigd en één van de eerste taal- en cultuurcentra was bij de oprichting van de toenmalige Europese Economische Gemeenschap. Frankrijk heeft de Alliance Française. Een recent en heel boeiend voorbeeld is het Instituto Cervantes dat door Spanje is opgericht in Brussel, en dat de Spaanse taal en cultuur promoot en heel wat ontmoetingen organiseert. De ambitie is dat we op dergelijke wijze in de hoofdstad van Europa, trouwens onze eigen hoofdstad, aanwezig zouden moeten zijn. Al te vaak vergeten de Europeanen in Brussel dat het een officieel tweetalige stad is waar de Nederlandse taal en cultuur officieel aanwezig zijn. Een en ander toont aan dat het absoluut belangrijk is dat dit centrum er komt.

Het advies van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen Nederland ligt volledig in de lijn van de werkstukken van het ANV. Dit advies is ongetwijfeld een zeer waardevolle basis om eindelijk werk te maken van de inhoudelijke invulling van het huis waarvoor blijkbaar alleen nog maar een

gebouw is aangekocht, zonder goed geweten is hoe het verder moet worden ingevuld. Het dossier van het Vlaams-Nederlands huis is de voorbije jaren goed onderzocht, er zijn waardevolle rapporten over gemaakt, maar de Vlaamse regering heeft blijkbaar nog geen eigen concept uitgewerkt. Er zijn nog heel wat onbeantwoorde vragen over het profiel en de doelstellingen van dit Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa.

We hebben dit dossier de voorbije maanden nauwlettend opgevolgd en constateren een aantal zaken. Over het profiel, de financiering en de juiste verdeelsleutel tussen Vlaanderen en Nederland is sinds eind 2002 niet meer echt overlegd op politiek niveau. De oorspronkelijke plannen om een vitrine te installeren over alles wat met de Vlaamse en Nederlandse taal en cultuur te maken heeft, zou moeten wijken voor de idee om in het centrum de dialoog te versterken tussen de diverse culturen die Europa rijk is. Het is niet duidelijk of het een ambtelijk gebouw wordt of een centrum met een duidelijke publieksfunctie. Er werd ondertussen een ambtelijke Nederlands-Vlaamse stuurgroep opgericht onder leiding van de voormalig algemeen secretaris van de Taalunie om het concept nader uit te werken. Het rapport daarvan zou klaar zijn.

Mevrouw de minister, wat is uw visie en die van de Vlaamse regering op het Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa in Brussel ? Zal de regering zich baseren op het concept van voornoemde ambtelijke stuurgroep ? Wordt rekening gehouden met de eerdere studies die ik heb genoemd ?

Hoe ziet u de betrokkenheid van het brede Vlaams-Nederlandse middenveld bij dit centrum ? Dat middenveld toont hier immers belangstelling voor. Heeft de Vlaamse regering concrete budgettaire engagementen en engagementen inzake personeel voor 2004 ? Is er een budgettair meerjarenplan opgemaakt ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ondersteun de vragen van mevrouw Grouwels. Ze heeft er terecht op gewezen dat deze aangelegenheid al van in de jaren negentig in het Vlaams Parlement leeft en in deze commissie herhaaldelijk aan bod is gekomen, bijna jaarlijks bij de begrotingsbesprekingen. Nederland was steeds minder happig om in een dergelijk project te stappen omdat de Nederlanders vreesden in een communautair wespennest terecht

Van Nieuwenhuysen

te komen. Ik meende begrepen te hebben dat die vrees ondertussen wel is weggewerkt.

Zo'n Nederlands-Vlaams centrum kan heel belangrijk zijn en is meer dan noodzakelijk, want de situatie van het Nederlands en de Nederlandstaligen in Brussel ziet er niet bepaald rooskleurig uit. Zo'n Nederlands-Vlaams Huis kan die situatie ook niet zomaar omkeren, maar kan er wel toe bijdragen om de positie van het Nederlands in de hoofdstad te versterken.

Wat is op dit ogenblik de stand van zaken in de verwezenlijking van dit project? Wat zijn de eventuele bezwaren of remmen die voor een vertraging zorgen?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, alle goede realisaties in het leven en ook de realisatie van het Vlaams-Nederlands huis hebben tijd nodig, maar we moeten er ons van bewust zijn dat zo'n belangrijke aangelegenheid niet te veel tijd mag vragen.

We moeten al onze krachten bundelen om zo snel mogelijk het huis te realiseren. Ik verdedig al jaren onze Vlaamse eigenheid. Dit houdt in dat we onze Nederlandse taal en onze Vlaamse cultuur elke dag opnieuw ten volle moeten verdedigen. Om die verdediging mogelijk te maken, hebben we de meertaligheid, de multiculturaliteit en de interculturaliteit nodig.

Ik sluit me aan bij de vorige sprekers. We moeten al het mogelijke doen om het Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa zo snel mogelijk te realiseren.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, zoals iedereen weet, maakt de oprichting van het Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa deel uit van het Vlaams regeerakkoord. De oprichting staat tevens vermeld in de beleidsnota 2000-2004 van de minister van Cultuur en in de beleidsbrief Buitenlands Beleid 2004. Hoewel de voltallige Vlaamse regering dit dossier ondersteunt, wil ik er nog even op wijzen dat de minister van Cultuur de verantwoordelijkheid voor de realisatie draagt.

Op 3 december 2003 hebben minister-president Somers en Nederlands minister-president Balkenen-

de dit onderwerp tijdens een onderhoud besproken. Dit dossier, dat overigens al jarenlang het onderwerp van diverse gesprekken vormt, is eigenlijk een gevolg van de oprichting in 1980 van De Brakke Grond in Amsterdam. Het is sindsdien steeds de bedoeling geweest om een Nederlandse tegenhanger met een soortgelijke invulling op te richten.

In de loop van de voorbije jaren zijn de geesten gerijpt en is de situatie enigszins veranderd. Het is nu de bedoeling van dit centrum een gezamenlijk Vlaams-Nederlands initiatief te maken. Dit Vlaams-Nederlands Huis moet zich richten op Brussel, het symbool en de hoofdstad van de EU.

Over de hoofdlijnen van de doelstellingen en van de opdrachten van dit centrum hebben Nederland en Vlaanderen stilaan een overeenstemming bereikt. We willen, elk vanuit onze eigen culturele identiteit, een platform bieden voor debatten en reflecties over cultuur, samenleving en politiek in Europa.

Tijdens een eerste fase zal dit platform zich vooral tot de Nederlandstalige gemeenschap in Brussel, Nederlandse en Vlaamse eurocraten, europarlementariërs, ondernemers, journalisten, filosofen, schrijvers en beleidsmakers richten. Van zodra deze functie voldoende is ontwikkeld, kan het centrum zich in een latere fase steeds meer op anderstaligen richten en de Brusselse omgeving overstijgen.

Aangezien we een aantrekkelijk en levendig centrum willen realiseren, is de aanwezigheid van een aansprekende horecafaciliteit een must. Alvorens het in gebruik kan worden genomen, moet het pand nog grondig worden verbouwd. De Vlaamse Bouwmeester coördineert deze werkzaamheden. De werken omvatten onder meer het inrichten van een podiumzaal, een debatzaal, vergader- en werklokalen, ICT-voorzieningen, een informatiebalie, een bibliotheek, een archiefruimte, voorzieningen voor simultaanvertalingen, een café-restaurant, enkele appartementen of studio's voor tijdelijke gasten en een of twee voor permanente bewoning bestemde appartementen.

Wat de betrokkenheid van het brede Vlaams-Nederlandse middenveld bij dit centrum betreft, wil ik erop wijzen dat Brussel reeds vele podia, culturele instellingen en politieke fora telt. Al deze organisaties hebben hun eigen publiek en hun eigen bereik. Indien we een nieuw centrum willen opstarten, moeten we hier rekening mee houden. Een nieuw centrum moet iets nieuws kunnen bieden en moet een eigen plaats verwerven. Het moet tevens dialo-geren en samenwerken met de bestaande organisa-

Ceysens

ties. Het Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa mag zich niet als een geïsoleerd eiland positioneren.

We beschikken in Brussel over een aantal mogelijke partners waarmee we kunnen samenwerken. Het Brusselse Literatuurhuis zal in het najaar de deuren openen. We moeten de werking van ons centrum goed afstemmen op de activiteiten van Het Beschrijf, dat in het Brusselse Literatuurhuis zal worden gevestigd. Dit is in het voordeel en in het belang van beide centra.

We beschikken tevens over andere mogelijkheden om goede contacten met organisaties op het terrein op te bouwen. Ik denk hierbij aan de Nederlandse Open Gespreksgroep, aan andere Europese instituten als het Goethe Instituut of de British Council en aan de commissie voor het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland. Het secretariaat van deze commissie zal overigens in het centrum worden gehuisvest. Op die manier zullen we synergieën tussen beide organisaties stimuleren.

Momenteel bereidt een Vlaams-Nederlandse stuurgroep een goed onderbouwd advies ten behoeve van de bewindslieden voor. Om tot een gedegen advies te komen, heeft deze stuurgroep mevrouw van den Bergh, voormalig algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie, een informatieopdracht gegeven. Eind vorig jaar heeft mevrouw van den Bergh deze opdracht afgerond. De stuurgroep bespreekt momenteel de verschillende elementen uit haar advies. Concreet gaat het om de begeleiding van de algemene opstartfase van het centrum, de formulering van de kerntaken, de doelstellingen en de missie van het centrum, de afspraken inzake een herkenbare benaming van het centrum, het bepalen van de rechtsvorm van het centrum, een aantal voorstellen inzake budgettering, financiering en personeelsbezetting, de samenwerking met de Vlaamse Bouwmeester met betrekking tot de verbouwingen van het aangekochte pand en de eerste voorstellen met betrekking tot de programmering en tot de precieze timing van de opening. Ik verwacht eerstdaags een eindadvies van de stuurgroep over al deze elementen.

Op 12 maart 2004 zullen minister Van Grembergen en Nederlands staatssecretaris Van der Laan elkaar ontmoeten. Het is de bedoeling dat beide bewindslieden op die dag een concrete beslissing over het centrum nemen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik dank de minister voor deze stand van zaken. Kunnen wij het informatieve rapport van mevrouw van den Bergh inkijken ? We weten niet welke visie er achter dat Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa schuilgaat. Wat is de eigenlijke bedoeling ervan ? Als straks zo'n centrum wordt geopend, dan zouden we nu toch al moeten weten wat we er inhoudelijk mee willen aanvangen. Verder is het misschien nuttig dat u ook iets zegt over de budgettaire aspecten.

Minister Patricia Ceysens : Mevrouw van den Bergh heeft een informatieopdracht uitgevoerd die de werkzaamheden van de Vlaams-Nederlandse ambtelijke stuurgroep voorafging. Die stuurgroep onderzoekt de personeelsformatie en de financiering. Op 12 maart zullen de bevoegde ministers elkaar ontmoeten. Ik zal minister Van Grembergen vragen of hij het rapport wil vrijgeven. Ik verwacht alleszins dat minister Van Grembergen een verklaring zal afleggen na 12 maart.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Hoe zit het met de timing en de wensen van de Nederlanders ? In de beleidsprioriteiten van de regering is dit onderwerp een belangrijk actiepoint. Ik stel echter vast dat ze zelfs nog niet rond is met de uitbouw van het concept. Hoe kan ze de timing nog respecteren ? De Nederlanders willen dat centrum graag openen op het ogenblik dat ze het voorzitterschap van de EU waarnemen.

Minister Patricia Ceysens : Op 12 maart weten we meer.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de dagvergoeding voor de erevoorzitter van het Agentschap voor Buitenlandse Handel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de dagvergoeding

Voorzitter

voor de erevoorzitter van het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het heeft een tijdje geduurd vooraleer de minister de tijd heeft gevonden om mijn vraag van december hier te beantwoorden. Ondertussen is het zakgeld van de prins het voorwerp geworden van veel persaandacht.

Senator en VLD'er De Decker heeft over dit onderwerp van minister en VLD'ster Moerman ook al het deksel op de neus gekregen voor zijn vraag over de dagvergoedingen van prins Filip voor zijn zendingen met het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het antwoord kwam erop neer dat de senator zich niet met deze zaak moet bemoeien. Dat is een zaak van het Agentschap voor Buitenlandse Handel zelf, en de federale regering heeft daar niets mee te maken, want ze heeft daarover geen voogdijbevoegdheid.

Mevrouw de minister, ik hoop dat u wel bereid bent daarover duidelijkheid te verschaffen. Uit uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 5 december 2003 ben ik niet veel wijzer geworden. Ik heb die vraag gesteld naar aanleiding van een artikeltje in Trends waarin wordt gemeld dat de prins voor zendingen naar het buitenland dubbele dagvergoedingen zou ontvangen. Zo'n dagvergoedingen dienen om de kosten te vergoeden die vooral ambtenaren tijdens buitenlandse dienstopdrachten maken. Als ambtenaren in het buitenland een maaltijd krijgen aangeboden, dan moeten ze dat in mindering brengen op hun dagvergoeding.

In mijn schriftelijke vraag vroeg ik of u de inhoud van het artikel in Trends kunt bevestigen, en als dat het geval is, op basis van welke overwegingen die dubbele vergoeding wordt toegekend. Ten slotte vroeg ik of niet-gemaakte kosten in mindering op die vergoeding worden gebracht. U antwoordde me enkel dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel de reële kosten van de prins vergoedt. Dat is nogal cryptisch. Wat bedoelt u met de reële kosten ? Gaat het enkel over de reis- en verblijfskosten ? Of wordt er ook een dagvergoeding uitbetaald ? Wordt die fameuze dubbele dagvergoeding uitbetaald ?

Was uw antwoord nogal cryptisch omdat het paleis uw federale collega en uzelf heeft laten weten dat het niet echt is gesteld op een duidelijk antwoord

op deze vragen ? In elk geval vraag ik van u een duidelijk antwoord, en ik vraag dat u zich niet verschuilt achter het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

Uw voorgangers en u hebben altijd te verstaan gegeven dat Vlaanderen in het Agentschap een dikke vinger in de pap heeft. Welnu, ik zou wel eens willen weten wat de houding terzake is van onze vertegenwoordigers in de raad van bestuur van het agentschap. Ik kan me immers inbeelden dat de regering het hier recent over heeft gehad, na alle commotie die er is geweest. Volgens berichten die ik op 15 januari in de pers heb gelezen, hebt u trouwens te kennen gegeven dat u vindt dat de prins geen dubbele dagvergoeding moet ontvangen. Hoe gaat u dat hard maken ?

Mevrouw de minister, u hebt de voorbije maanden diverse malen bevestigd dat het uw bedoeling is de prins ook in te schakelen voor exclusief Vlaamse zendingen, dus zendingen die worden georganiseerd door Export Vlaanderen of, in de toekomst, door het FIT. Welke dagvergoeding gaat u hem daar voor uitbetalen, als u er al een vergoeding voor wilt geven ?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik moet u zeggen dat ik geen kattenbelletje heb gekregen.

De reële kosten die worden gemaakt door Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Filip, als erevoorzitter van het agentschap, tijdens die gezamenlijke zendingen die worden georganiseerd volgens het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten van 24 mei 2002, worden door het agentschap gedragen. Sinds de oprichting van dit agentschap hebben er twee dergelijke zendingen plaatsgevonden : een eerste naar Vietnam, in oktober 2003, en een tweede naar Polen, in november 2003. Voor deze twee zendingen werd nog geen forfaitaire dagvergoeding toegekend aan de erevoorzitter. De raad van bestuur van het agentschap moet zich hier immers nog over uitspreken. Er heeft nog geen afrekening plaatsgevonden voor die twee, door het agentschap georganiseerde zendingen.

Het systeem van het dagforfait is gebaseerd op het feit dat de afgevaardigde in het buitenland een aantal kosten heeft eigen aan het verblijf, zoals voeding, verplaatsingen, telefoon, enzovoort. Deze uitgaven worden vergoed door middel van die forfaitaire dagvergoeding. Indien een aantal uitgaven die in aanmerking komen voor de forfaitaire ver-

Ceysens

goeding reeds inbegrepen zijn in uitgaven betaald door het agentschap, dan wordt het forfait daarmee verminderd. Bijvoorbeeld, als het ontbijt inbegrepen is in de prijs van de hotelkamer, en die wordt betaald door het agentschap, dan wordt het forfait verminderd met de prijs van die maaltijd. Er is dus nog geen afrekening.

Het zal aan de raad van bestuur toekomen om daarover te beslissen, in een van zijn volgende bijeenkomsten. Het Trends-artikel klopt dus niet. Misschien ging het daar over een vroegere situatie bij de BDBH, maar daar heb ik alleszins geen kennis van, en ik had er ook geen bevoegdheid over. Het agentschap heeft tot op heden nog geen dagvergoeding uitbetaald aan de prins. Dit komt wellicht op de agenda van de raad van bestuur.

Ik heb in een krantenartikel mijn persoonlijke mening terzake gegeven. Ik vind dat hier een dagforfait kon worden verleend, na de verrekening, zoals dat bij iedereen gebeurt. Ik neem aan dat, als dit op de agenda van het agentschap wordt geplaatst, ik contact zal hebben met mijn vertegenwoordigers. U weet echter ook dat Vlaanderen vier vertegenwoordigers heeft in de raad van bestuur. Ik moet hen ook niet dicteren wat ze moeten doen. U weet dat er sprake is van twee vertegenwoordigers van het economische middenveld, terwijl twee vertegenwoordigers meer als onze rechtstreekse vertegenwoordigers kunnen worden beschouwd.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, uw slotopmerkingen hebben me wat verbaasd. Ons werd altijd voorgehouden dat, net door die Vlaamse vertegenwoordiging in de raad van bestuur van het Agentschap voor de Buitenlandse Handel, de Vlaamse overheid een belangrijke mate van medezeggenschap had in de werking en het beleid van dat agentschap. Nu zegt u dat we ons in de raad van bestuur in een minderheidspositie bevinden, en dat we niets te zeggen hebben over die minderheid. Los van het onderwerp van mijn vraag, is dat een belangrijke verklaring van uw zijde. De Vlaamse overheid en regering hebben dus eigenlijk niets in de pap te brokken in dit agentschap. Ik zal dit zeker onthouden.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u haalt een en ander natuurlijk uit de context. Daar bent u een meester in.

U weet dat we een blokkeringsrecht hebben inzake een aantal belangrijke punten die daar worden besproken. Dat recht slaat natuurlijk niet op alles. Er zijn een aantal agendapunten waarvoor dit niet geldt. Maar inzake de grote beslissingen, met betrekking tot de bestemmingen en het reisschema, hebben we een blokkeringsrecht.

Ik heb u de cijfers gegeven, u kent ze. Maar wat die heel grote beslissingen betreft, wordt er bij consensus beslist. Daar kunnen we natuurlijk ons veto laten gelden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Dat is dan een troost. Ik stel echter vast dat we wat dit dossier betreft weinig macht hebben in de raad van bestuur. Ik neem er akte van dat er tot nu toe nog geen forfaitaire dagvergoedingen zijn toegekend en dat valt af te wachten wat die raad van bestuur zal beslissen.

Ik noteer ook dat u persoonlijk vindt dat een dubbele dagvergoeding uit den boze is. Ik ga er dan ook van uit dat u er dan toch minstens voor zal zorgen dat u, indien u erin zou slagen de prins mee te krijgen op een zending van Export Vlaanderen of het FIT, uw stelling over deze eenmalige vergoeding zult kunnen doordrukken.

Minister Patricia Ceysens : Ik heb niet gezegd dat een dubbele dagvergoeding uit den boze is, ik heb gewoon gezegd dat een gewone dagvergoeding mij voldoende lijkt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de VN-conventie van 1990 tot bescherming van de rechten van alle arbeidsmigranten en hun gezin

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de VN-conventie van 1990 tot bescherming van de rechten van alle arbeidsmigranten en hun gezin.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn korte vraag om uitleg gaat over de conventie van de Verenigde Naties van 18 december 1990, die tot nog toe niet

Laurys

werd ondertekend of geratificeerd door België. De conventie handelt over de bescherming van de arbeidsmigrant op het vlak van de burgerlijke en politieke rechten en op economisch, sociaal en cultureel vlak.

Mevrouw de minister, u zou nu kunnen zeggen dat dit eigenlijk federale materie is. De kwestie werd ondertussen echter al een paar keer nader bekeken. Nogal wat wetenschapslui zijn van oordeel dat het hier om een gemengd verdrag gaat en dat Vlaanderen volgens het samenwerkingsakkoord van 1994 wel degelijk via de interministeriële conferentie voor Buitenlands Beleid aan de federale overheid kan vragen om in dit verband een initiatief te nemen.

Mevrouw de minister, wat is het standpunt van de Vlaamse regering over de ondertekening door ons land van deze conventie van de Verenigde Naties? Om welke redenen werd die conventie nog niet ondertekend? Hebt u een initiatief genomen om deze zaak op de agenda te plaatsen van de interministeriële conferentie voor Buitenlands Beleid?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Laurys, de Vlaamse regering heeft nog geen standpunt bepaald met betrekking tot de eventuele ondertekening van dit verdrag, omdat het onderzoek naar de bevoegdheid van de federale overheid en de deelstaten voor deze conventie nog loopt. In dit verband kan ik u meedelen dat mijn administratie deze conventie op de agenda heeft laten plaatsen van de werkgroep Gemengde Verdragen, een adviesorgaan van de interministeriële conferentie Buitenlands Beleid.

Een eerste onderzoek van mijn administratie wijst uit dat dit verdrag inderdaad een zogenaamd 'gemengd karakter' heeft, dat het met andere woorden zowel federale als gefedereerde beleidsdomeinen bestrijkt. In haar vergadering van 3 februari 2004 beraadslaagde de werkgroep Gemengde Verdragen hierover. Een beslissing werd uitgesteld omdat de meeste leden van de werkgroep Gemengde Verdragen het verdrag nog niet hebben getoetst aan de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten.

De ondertekening van een verdrag is volgens het verdragenrecht niet vrijblijvend, maar houdt een verplichting in om iets niet te doen. De onderteke-

ning heeft namelijk tot gevolg dat geen enkele ondertekenende partij iets mag ondernemen dat ingaat tegen de bepalingen van het verdrag. Concreet betekent dit dat de interne regelgeving van elke verdragspartij na die ondertekening niet meer mag worden gewijzigd op zo'n manier dat die wijziging in strijd zou zijn met de verdragsbepalingen.

Welnu, deze conventie bevat bepalingen die enige impact lijken te hebben op de Vlaamse regelgeving, bijvoorbeeld inzake onderwijs, beroepsopleiding, welzijn en huisvesting. Daarom is een ernstig onderzoek van de beleidsmatige en juridische implicaties van het verdrag noodzakelijk. De politieke afweging van de ondertekening zelf komt eveneens aan bod in de werkgroep Gemengde Verdragen en de ICBB. Pas daarna kan de onderhandelde verdragstekst aan de bevoegde regeringen ter goedkeuring worden voorgelegd, samen met een voorstel van beslissing over de machtiging tot ondertekening. Vermits nog niet is uitgemaakt welke overheden in de Belgische federatie bevoegd zijn voor dit verdrag, kan ook nog niet worden uitgemaakt door welke overheid of overheden in de Belgische federatie de ondertekening eventueel zou moeten gebeuren en is de ondertekening bijgevolg nog niet mogelijk.

De Vlaamse regering heeft deze aangelegenheid nog niet op de agenda van de ICBB geplaatst om de redenen die ik zonet heb gegeven. Het voorafgaand advies van de werkgroep Gemengde Verdragen wordt in principe op de eerstvolgende vergadering van de ICBB ter goedkeuring voorgelegd.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. U zegt dat dat verdrag opnieuw wordt bekeken. Gaat het dan om een volledig nieuw onderzoek? We hebben deze vraag namelijk ook in het federale parlement gesteld, waar de federale minister antwoordde dat die zaak in 1990 door de verschillende departementen werd bekeken en dat er inderdaad een aantal moeilijkheden werden verwacht bij de uitvoering van die conventie. Sommige bepalingen van de conventie zouden in strijd zijn met een aantal aspecten van de Belgische wet- en regelgeving, was het standpunt van de toenmalige minister van Justitie, de toenmalige minister van Arbeid en de toenmalige minister van Sociale Voorzorg.

De federale minister heeft in september 2003 gezegd dat er waarschijnlijk een nieuw gegeven is, namelijk de inwerkingtreding van de conventie. Dat brengt met zich mee dat toch wel eens opnieuw

Laurys

kan worden bekeken of de feitelijke omstandigheden ondertussen niet zijn gewijzigd en of de ondertekening nu misschien wel mogelijk is. Indien u zegt dat die zaak nu wordt bekeken, veronderstel ik dat het gaat om een nieuw onderzoek.

Minister Patricia Ceysens : Het zit zo : wij hebben ons huiswerk wel gemaakt, maar natuurlijk moeten ook de andere gewesten en gemeenschappen dat doen. Het zijn vooral de andere gewesten en gemeenschappen die met nieuw onderzoek komen, terwijl voor ons de oefening eigenlijk helemaal af was.

De voorzitter : Ik heb contact opgenomen met de toenmalige minister van Arbeid en Tewerkstelling en kan enkel bevestigen wat zonet werd gezegd.

Minister Patricia Ceysens : Het zijn de anderen die nog werk voor de boeg hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de langetermijnvisie van de Vlaamse regering op de deelname aan grote internationale evenementen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de langetermijnvisie van de Vlaamse regering op de deelname aan grote internationale evenementen.

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bijna 9 maanden geleden interpelleerde ik toenmalig minister Gabriels over de verwarring die er bestond over het al dan niet deelnemen van Vlaanderen aan de Wereldtentoonstelling van 2005 in het Japanse Aichi.

Naar aanleiding van die interpellatie nam het Vlaams Parlement bijna eenparig een motie aan waarin aan de Vlaamse regering werd gevraagd om op korte termijn een conceptnota op te stellen waarin een langetermijnvisie wordt ontwikkeld

over de Vlaamse deelname aan grote internationale evenementen. In die motie werd ook gevraagd om omzichtig te werk te gaan bij de beslissing over de deelname aan de Wereldtentoonstelling in Aichi en om daarover duidelijke financiële afspraken te maken met de andere partners. Ten slotte werd in die motie ook gevraagd om in geval van Vlaamse deelname de maximale zichtbaarheid van Vlaanderen af te dwingen.

Op 23 oktober 2003 nam de regering een aantal beslissingen in verband met de deelname aan de Wereldtentoonstelling in Japan. Ze besliste om zich principieel akkoord te verklaren met een deelname aan de expo in Belgisch verband, op voorwaarde dat ook de andere gemeenschappen en gewesten van ons land zouden deelnemen. Minister Ceysens kreeg de taak om onderhandelingen te voeren met het oog op het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de deelstaten, waarin de concrete modaliteiten van de deelname worden vastgelegd. Tijdens deze onderhandelingen zouden de kosten voor de deelname worden besproken op basis van de door Vlaanderen gewenste input, en zou aan de Vlaamse regering worden voorgesteld om de kosten, die niet hoger mogen zijn dan 500.000 euro, in de begroting 2004 in te schrijven. Minister Ceysens kreeg ook de opdracht om een interdepartementale werkgroep samen te stellen onder het voorzitterschap van de administratie Buitenlands Beleid. Die werkgroep zou zich dan moeten bezighouden met de verdere opvolging van dit dossier.

Mevrouw de minister, ik vind 9 maanden ruim voldoende om een voldragen vrucht ter wereld te brengen in de vorm van een conceptnota. Voor zover ik me kan herinneren, hebt u die nota in uw beleidsbrief aangekondigd, maar op dit ogenblik is er nog steeds geen beleidsvisie in verband met de deelname aan grote internationale evenementen die volgens ons zeker niet beperkt moet blijven tot de deelname aan wereldtentoonstellingen. Ik denk dat er voldoende internationale evenementen zijn. Ik verwijs in dat verband naar een aantal grote sportevenementen tijdens de zomer van dit jaar, zoals de Olympische Spelen en Euro 2004, het Europese kampioenschap voor voetbal. We moeten ons afvragen hoe we Vlaanderen buiten het sportieve aspect zichtbaarheid kunnen geven op internationale evenementen als deze.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken in verband met de ontwikkeling van de visienota over de Vlaamse internationale uitstraling ? Hoe ver staat u met de onderhandelingen over het samenwerkingsakkoord met de federale overheid en de

Roegiers

andere deelstaten ? Die vraag stel ik dan met het oog op de deelname aan de Wereldtentoonstelling in Japan.

Werd er reeds een interdepartementale werkgroep opgericht die is belast met de opvolging van dit dossier ? Indien het antwoord op deze vraag bevestigend is, kunt u dan al enkele tussentijdse resultaten meedelen ? Indien die werkgroep nog niet werd opgericht, kunt u daar dan de redenen voor geven ? Zal Vlaanderen uiteindelijk deelnemen aan de Wereldtentoonstelling in Aichi ? Op welke manier zal dat dan gebeuren ?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, collega's, de administratie Buitenlands Beleid heeft een ontwerp van conceptnota over de langetermijnvisie op de deelname aan grote internationale evenementen opgesteld. Op dit ogenblik moet de inspectie van Financiën zich daarover uitspreken. Vanaf het ogenblik dat de IF zich zal hebben uitgesproken over de eventuele financiële weerslag, zal het ontwerp ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Het samenwerkingsakkoord met de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten werd ondertussen al onderhandeld en goedgekeurd op het Overlegcomité van de federale regering en de gemeenschaps- en gewestregeringen. Dat gebeurde op 5 november 2003.

Er werd nog geen interdepartementale werkgroep samengeroepen. Op het ogenblik dat het concept van het paviljoen wordt afgewerkt, zal die werkgroep worden samengeroepen om zich te buigen over de exacte invulling van de beschikbare ruimte door de gemeenschappen en de gewesten. Dan zal ook worden bepaald welke Vlaamse activiteiten tijdens de expo zullen plaatsvinden.

Ondertussen werd uiteraard al overleg gepleegd met de administratie Buitenlands Beleid, met het buitenlandse netwerk in Japan en met het Belgium Flanders Exchange Center te Osaka. Op 23 oktober 2003 heeft de Vlaamse regering principieel beslist om deel te nemen aan de Wereldtentoonstelling van 2005 in Japan. Er werd toen ook beslist dat er bij de begrotingscontrole een voorstel zou komen tot inschrijving in de begroting 2004. Op dit ogenblik loopt die procedure.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar we staan eerlijk gezegd nog niet veel verder. Blijkbaar is een ontwerp van nota onderweg naar de IF. Ik weet niet wanneer die werd verstuurd, noch over hoeveel tijd de IF beschikt.

Minister Patricia Ceysens : De nota vertrok ruim veertien dagen geleden naar de IF.

De heer Jan Roegiers : Mogen we er dan van uitgaan dat de nota op heel korte termijn naar de regering zal gaan ?

Minister Patricia Ceysens : Ja, op voorwaarde dat het antwoord positief is.

De heer Jan Roegiers : Hopelijk zal de visienota op een of andere manier in deze commissie ter sprake komen.

Het verbaast me dat ondertussen al een beslissing werd genomen over de deelname aan de wereldtentoonstelling zonder dat we een visie hebben ontwikkeld over onze aanwezigheid daar. Net zoals voormalig minister Gabriëls heb ik een wat slecht gevoel bij onze deelname. Ik beschuldig de ministers die nu bevoegd zijn nergens van, maar het betreft een hyperklassieke invulling van een Belgisch paviljoen met een Vlaams hoekje, dat al dan niet mooi of vernieuwend zal zijn.

Voor ons gaat het over een bijzonder klassieke invulling van een achterhaald concept, namelijk een wereldtentoonstelling. Ik had gehoopt dat we aan de hand van de conceptnota en van een goede discussie in de commissie, een vernieuwende en progressieve kijk zouden ontwikkelen op de deelname aan een wereldtentoonstelling. Ik heb het gevoel dat we 9 maanden ter plaatse hebben getrappeld. Na onze inspanningen om het anders doen, ben ik nu een beetje ontgoocheld.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Roegiers, de resolutie liet de deelname aan de wereldtentoonstelling open. Er werd geen uitspraak gedaan over het al dan niet deelnemen aan de wereldtentoonstelling. Ook ik en een aantal adviseurs vonden het concept ietwat achterhaald, maar we vonden deelname nodig omdat het evenement plaatsvindt in wat in Japan Toyota-city wordt genoemd. Vlaanderen moet er absoluut aanwezig zijn, want anders wordt onze ruimte verhuurd. Een aantal andere landen en regio's stonden daar blijkbaar al voor in de rij.

Ceysens

Bovendien zit Japan wat anders in elkaar dan Europa. De wereldtentoonstelling is er een belangrijk evenement. Velen zullen de revue passeren en alles heel goed bekijken. Door niet aanwezig te zijn, zouden we veel schade oplopen. Omdat het over Japan en meer bepaald over Toyota-city gaat, hebben we beslist om toch te gaan. Ik herhaal dat de resolutie die mogelijkheid openliet. Natuurlijk is de regering graag bereid om Vlaanderen op een andere manier te profileren, maar de wereldtentoonstelling wordt nu uitgerekend op die plek in Japan georganiseerd.

De schade door afwezig te zijn, zou bijzonder groot zijn. Na veel wikken en wegen hebben we beslist om deel te nemen en ons deel van het paviljoen in te nemen. Als we dat niet hadden gedaan, dan werd onze ruimte ingenomen door een paar kapers op de kust, die zich dan op een vrij makkelijke manier hadden kunnen presenteren aan Japan en aan mogelijke investeerders. Dat waren onze praktische overwegingen. We denken evenmin dat dit het meest wervende gebeuren is waar Vlaanderen heel eigentijds kan worden voorgesteld, maar daarvoor is een ander forum dan de wereldtentoonstelling nodig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Moreau tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de mensenrechtensituatie in Turkije

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Moreau tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de mensenrechtensituatie in Turkije.

De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, tijdens de bespreking van de begroting 2004 in december 2003 zei ik in de plenaire vergadering onder meer het volgende over de mensenrechtensituatie in Turkije: 'Turkije werd door de Europese Raad van Helsinki in december 1999 formeel erkend als kandidaat-lidstaat, maar werd nog niet klaar bevonden om toetredingsonderhandelingen aan te vatten.

Natuurlijk stelt u zich de vraag waarom. Bepaalde basisrechten en -vrijheden worden in dat land nog steeds beknot. Er zijn nog steeds problemen zoals corruptie, mensenhandel, mishandelingen en martelpraktijken. De mensenrechten worden er nog steeds met de voeten getreden. Het niet-respecteren of het onvoldoende respecteren van de mensenrechten in Turkije wil ik illustreren aan de hand van de slechte behandeling van de Koerden als minderheidsgroep in dit land. Ik benadruk onmiddellijk dat ik niet kom pleiten voor de Koerden en tegen de Turken, want dat doe ik absoluut niet, maar ik moet een minderheidsgroep aanhalen.

De Koerden strijden al eeuwen voor hun rechten, maar worden vrij hard en meestal weinig of onvoldoende menselijk aangepakt. Al te veel Koerden worden in dit islamitische land geïntimideerd, weggepest, opgepakt, opgesloten en vaak inhumain behandeld. De mensenrechten worden door de Turkse verantwoordelijken al te vaak geschonden. Normaal zouden de mensenrechten volledig moeten worden gerespecteerd, maar dat is in Turkije zeker niet het geval.

Het respecteren van de mensenrechten is een fundamentele vereiste voor toetreding tot de EU. De zogenaamde criteria van Kopenhagen zijn ultieme vereisten waaraan moet worden voldaan om lid te worden van de EU. Een aantal van deze criteria zijn het respect voor de rechtsstaat en de democratische spelregels, de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de bescherming van de minderheden, enzovoort.

Ik dring er bij de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement op aan dat iedereen waakzaam zou blijven inzake het EU-lidmaatschap van Turkije. Het mag niet worden goedgekeurd zolang de mensenrechten worden geschonden. Elk toetredingsverdrag moet in België ook door het Vlaams Parlement worden goedgekeurd. Vlaanderen mag geen toegevingen doen op het vlak van het respect voor de fundamentele waarden. Dit geldt niet enkel voor Turkije, maar ook voor andere, toekomstige kandidaat-lidstaten.'

Tijdens de periode 1984-1999 voerde het Turkse leger een gewapende strijd tegen de PKK-organisatie van Abdullah Öcalan in het zuidoosten van Turkije. In die 15 jaar werden volgens mensenrechtenverenigingen 4.000 dorpen platgebrand. Als reden werd opgegeven dat ze PKK-rebellen huisvestten. Volgens Human Rights Watch zou ongeveer 1 miljoen Koerden het slachtoffer zijn geworden van het conflict. Het gaat daarbij om lichame-

Moreau

lijke verwondingen, schade aan vee, oogst, enzovoort.

In totaal vielen er in deze 15 jaar durende oorlog bijna 40.000 doden, Turkse soldaten maar vooral Koerdische burgers en PKK-leden en -strijders. Om de problematiek van de Koerden toch enigszins genuanceerd in kaart te brengen moet ik ook zeggen dat het Koerdisch verzet in de ogen van de Turkse overheid als puur terrorisme wordt beschouwd. Wat door de Koerdische leiders wordt aanzien als verantwoorde zelfverdediging, was voor de Turkse overheid totaal onaanvaardbaar en onwettelijk. Beide partijen hadden dus duidelijk een andere perceptie van de zaak. Hun standpunt was verschillend. Vlaanderen moet steeds waakzaam zijn bij de verdere uitbreiding van de Europese Unie.

Mevrouw de minister, nadat ik mijn vraag om uitleg had ingediend, is mijn frank gevallen. Ik heb met een aantal parlementsleden gesproken. Mijn tweede vraag is eigenlijk een zaak voor het Bureau van het parlement. Ik hoop toch dat u hierover uw mening zult geven.

Mevrouw de minister, Turkije is geen lid van de EU, maar wel van de Raad van Europa en van de NAVO. Kunnen er in deze context voor de burgerlijke slachtoffers die niets met het gewapend conflict te maken hadden, schadevergoedingen worden afgedwongen bij de Turkse staat ?

De tweede vraag is eigenlijk niet aan u gericht. Kan er vanuit de deelstaat Vlaanderen al dan niet concrete politieke actie worden gevoerd met betrekking tot de verdediging van de mensenrechten in Turkije ? Kan een parlementaire werkgroep de huidige situatie van de Koerden en van eventuele andere onderdrukte etnische minderheden ter plaatse onderzoeken ? Mijnheer Hostekint, ik weet al op voorhand dat u daar een voorstander van bent.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de eerste vraag gaat over de mogelijkheid een schadevergoeding af te dwingen bij de Turkse staat. Mijnheer Moreau, als mogelijke verantwoordingsgrond voor deze schadevergoedingen verwees u naar het lidmaatschap van Turkije bij de Raad van Europa en de NAVO. Een rechtsgrond voor dergelijke eisen is terug te vinden in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Tur-

kije ondertekende en ratificeerde het Europees Verdrag inzake de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, evenals het eerste protocol bij dit verdrag. Het land is door beide gebonden sinds 18 mei 1954. Turkije keurde ook de amenderingen van dit verdrag goed, waardoor individuen toegang krijgen tot het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, op voorwaarde dat de interne rechtsmiddelen zijn uitgeput.

Artikel 1 van het eerste protocol bevat een bescherming op het recht van eigendom. Indien dit recht in het kader van de Turkse interventies wordt geschonden, kunnen de benadeelden een geding aanspannen tegen Turkije, op voorwaarde dat ze de eventuele beroepsmogelijkheden in Turkije hebben uitgeput. Als men een procedure voor het Europees Hof van de Rechten van de Mens wil voeren, is het van belang om aan de gestelde voorwaarden te voldoen. Een verzoekschrift kan zowel door een andere verdragsluitende staat als door een natuurlijke persoon of niet-gouvernementele organisatie worden ingediend. Turkije heeft het individueel klachtrecht erkend in 1987.

Om ontvankelijk te zijn moet een eis aan de volgende vier voorwaarden voldoen. Alle nationale rechtsmiddelen moeten uitgeput zijn. Het verzoekschrift moet ingediend zijn binnen een termijn van 6 maanden te rekenen vanaf de datum van de definitieve nationale beslissing. Het verzoek mag niet anoniem zijn of in wezen gelijk zijn aan een zaak die al door het Hof is onderzocht of die aan een andere internationale instantie voor onderzoek of regeling is voorgelegd en er geen nieuwe feiten zijn. Het verzoekschrift mag niet kennelijk ongegrond zijn of misbruik van recht inhouden of strijdig zijn met de bepalingen van het verdrag of de protocollen.

Het is belangrijk te vermelden dat een schadevergoeding slechts wordt toegekend door het Hof als er een schending is van het verdrag en de protocollen en het intern recht van de veroordeelde staat slechts een gedeeltelijk rechtsherstel toelaat. In het verleden is Turkije reeds meerdere keren veroordeeld door het Hof, ondermeer in zaken die verband houden met het conflict met de Koerdische minderheid. In recente zaken, Ates versus Turkije van 22 april 2003 en Dilek versus Turkije 17 juni 2003, ging Turkije bijvoorbeeld akkoord met een minnelijke schikking voor het vergoeden van schade veroorzaakt door veiligheidstroepen in het Koerdisch gebied.

Mijnheer Moreau, u hebt uw tweede vraag ingetrokken omdat het mij niet toekomt om me uit te

Ceysens

spreken over de vraag naar een missie van het Vlaams Parlement.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw klaar en duidelijk antwoord.

De voorzitter : Ik kan me aansluiten bij het antwoord van de minister. Mijnheer Moreau, het proces voor toetreding tot de Europese Unie is een gescheiden weg van diegene die te maken heeft met de commitments en de engagementen van Turkije als lid van de Raad van Europa sedert 1949. Die twee moeten onderscheiden worden. Uiteraard houden de politieke criteria van Kopenhagen, die de basis vormen voor de toetreding, verband met de rechtsstaat, met de mensenrechten, met de fundamentele rechten, met de democratische instellingen en met de organisatie van de Turkse staat. Ze hebben een invloed op elkaar.

We hebben het rapport afgerond. Zelf ben ik rapporteur voor Turkije voor de Raad van Europa. We zullen dit behandelen in de commissie op 3 maart en het zal in de plenaire vergadering van eind april worden voorgelegd. We zullen een voorstel van resolutie en een voorstel van aanbeveling indienen bij het comité van ministers om aan te geven in welke mate Turkije de commitments en engagementen die voortspruiten uit het lidmaatschap honoreert. Ik wil dit na behandeling in de commissie, met gesloten deuren, ter beschikking stellen in de plenaire vergadering.

In een zaak van een Turkse onderdane van Noord-Cyprus wier eigendommen door het probleem van de scheiding sedert 1974 genaast waren, heeft Turkije uiteindelijk in november 2003 uitvoering gegeven aan het arrest dat was uitgesproken. Het is evident dat Turkije na de uitputting van het interne recht moet voldoen aan schendingen die zijn gebeurd op basis van de engagementen die zijn aangegaan. Hier moet vanzelfsprekend over gewaakt worden.

Mijnheer Moreau, wat betreft uw tweede vraag, die u hebt ingetrokken, is het evident dat een minister niet moet oordelen over wat we doen met een dergelijke werkgroep. Dit zal zeker een onderdeel vormen van de politieke discussie de komende maanden in het licht van het rapport dat de Europese Commissie eind september indient met het oog op de top, onder Nederlands voorzitterschap, op het einde van het jaar over het al of niet openen van de

onderhandelingen met Turkije over het lidmaatschap.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het geplande Belgische wetenschappelijke station op Antarctica en de inbreng van Vlaanderen hierin

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het geplande Belgische wetenschappelijke station op Antarctica en de inbreng van Vlaanderen hierin.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, uit recente persberichten blijkt dat België plannen heeft om in 2007 opnieuw een wetenschappelijk station in Antarctica te openen. Het idee van een dergelijk station is zeker niet onzinnig, in de eerste plaats omdat ons land op een trotse traditie van Antarctica-ontdekking en -onderzoek kan bogen, maar ook omdat Antarctica een ideale uitvalsbasis is om wetenschappelijk onderzoek te verrichten zowel over Antarctica zelf als over grotere, zelfs mondiale fenomenen.

Bij het lezen van deze berichten rezen er bij mij echter een aantal vragen, zeker als ik er de Franstalige pers op nalees. Ik neem het artikel 'Retour au grand sud' ter hand uit 'Le vif/L'Express'. Het is zeer boeiende literatuur. Een van mijn vragen is hoe men tot deze beslissing is gekomen. Ik lees hierover het volgende : 'A la suite de longues discussions avec les communautés scientifiques belges et japonnaises, les dées sont désormais jetés. Le gouvernement fédéral a donné le feu vert pour que la Belgique assure à partir de 2007 la maintenance de la nouvelle base antarctique avec un budget d'un million d'euros par an.'

Blijkbaar heeft de federale regering deze beslissing genomen na lange discussies met de wetenschappelijke gemeenschap in dit land. In 1991 heeft België het Protocol van Madrid ondertekent. Dit protocol, dat de uitvoering van het verdrag over de mi-

Merckx-Van Goey

lieubescherming in Antarctica regelt, is ondertussen door voldoende partners goedgekeurd en in werking getreden.

Artikel 2 van het Protocol van Madrid omschrijft het doel van het verdrag inzake de milieubescherming in Antarctica, namelijk het op een omvattende wijze beschermen van het Antarctisch milieu en van de hiervan afhankelijke en hiermee samenhangende ecosystemen. Om dit doel te bereiken, omschrijft het protocol Antarctica in zijn geheel als een natuurreserveaat ten dienste van de vrede en van de wetenschap.

De juridische en de feitelijke bescherming van Antarctica is afhankelijk van een gezamenlijke aanpak van de betrokken partijen. Uit de voorbereidingen van het Protocol van Madrid blijkt dat deze partijen het eigenlijk eens zijn geworden om het oneens te kunnen blijven. De juridische bescherming van het Antarctisch leefmilieu is volkomen afhankelijk van de inspanningen die de 29 contractuele partijen leveren. Hierbij wordt de regel gehanteerd dat – en ik citeer : ‘Each state must take measures to ensure that activities in the Antarctic initiated by persons and under their jurisdiction are carried out in accordance with the provisions of the protocol’.

Aangezien België mee aan de oorsprong van dit verdrag ligt, draagt ons land op dit vlak een grote verantwoordelijkheid. Antarctica is een groot natuurreserveaat ten dienste van de vrede en van de wetenschap. Het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn bevoegd voor het leefmilieu, het natuurbehoud en de biodiversiteit. Ik vraag me dan ook af hoe de federale regering hierover een beslissing heeft kunnen nemen. Het Vlaams Gewest en het Waals Gewest hebben zich immers reeds geëngageerd ten aanzien van het leefmilieu in Antarctica.

Mevrouw de minister, hoe is deze beslissing tot stand gekomen ? Wat is tijdens de voorbereidingen gebeurd ? Hebt u de kans gekregen overleg met de federale regering te plegen ? Is er enig overleg met het Vlaams Gewest geweest ? Hebben de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Buitenlandse Aangelegenheden overleg gepleegd ?

Ik wil er trouwens op wijzen dat alle activiteiten die op Antarctica worden ontplooid door een MER moeten worden voorafgegaan. Het Protocol van Madrid stelt evenwel niet hoe dit MER moet worden opgesteld. De tekst van het protocol ver-

wijst enkel naar de regelgeving van de verschillende ondertekenaars.

Voor zover ik weet, beschikt de federale overheid slechts over een beperkt systeem om milieu-effecten te rapporteren en heeft dit systeem enkel betrekking op het maritiem milieu. Voor het overige beschikt de federale overheid niet over de nodige techniciteit, knowhow of documenten om aan te duiden hoe een MER moet worden opgesteld.

Voor een MER kan worden opgesteld, moeten de betrokken partijen weten welke activiteiten ze precies willen uitoefenen. Zolang we niet weten over welke activiteiten het gaat, kunnen we ons niet over een MER uitspreken en weten we niet welke afspraken we in dit verband moeten maken. Ik kan enkel zeggen dat het opstellen van een MER dat betrekking heeft op een gebied dat aan de andere zijde van de wereldbol ligt, tijd zal kosten. Indien de activiteiten in 2007 moeten aanvangen, kan het opstellen van een MER beter snel beginnen.

Mevrouw de minister, weet u wat precies de bedoeling is ? Ik veronderstel dat niemand een station in een onherbergzaam gebied wil openen enkel om bij een oude traditie aan te knopen. Le Vif/L'Express schrijft dat : ‘Cette zone est extrêmement prometteuse sur le plan scientifique’, en dat ‘Ce station ouvrira la voie à de nouveaux champs de recherches fondamentales ou appliquées encore peu développées par notre pays’.

Volgens het artikel biedt Antarctica aanzienlijke mogelijkheden inzake de biodiversiteit die in Vlaanderen nog niet grondig is onderzocht – ik weet niet of de minister van Leefmilieu dit apprecieert.

Verder staat er : ‘Les expéditions scientifiques auront des retombées pour nos universités et alimenteront les équipes de chercheurs en laboratoires et leurs modèles mathématiques.’ Als ik het goed heb, gaat het ook over Vlaamse bevoegdheden. Men zal biodiversiteit gebruiken voor educatieve doeleinden. Men denkt dat dit project jongeren voor de wetenschappen zal doen kiezen, zoals de Olympische Spelen ertoe aanzetten aan sport te doen.

We moeten onze verdragen en protocollen ernstig nemen, en erover waken dat ze worden nageleefd. Mevrouw de minister, is er overlegd vooraleer de beslissing is genomen ? Zo ja, is België van plan om bij de exploitatie van het station rekening te houden met het protocol en zich aan de opgelegde voorwaarden en beperkingen te houden ? Bent u van mening dat Vlaanderen moet worden betrok-

Merckx-Van Goey

ken bij de besluitvorming over dat soort projecten, inclusief de exploitatie vanaf 2007 ? Op welke wijze zult u ervoor garant staan dat het Protocol van Madrid wordt gerespecteerd ? Heeft de Vlaamse regering hierover een standpunt ingenomen ? Zult u deze aangelegenheid namens de Vlaamse regering aankaarten bij de bevoegde federale minister ?

De voorzitter : Ik sluit me volledig aan bij de argumentatie van mevrouw Merckx. Ze heeft duidelijk gemaakt dat we dit samen moeten aanpakken. Er is de regeling van 1993 waarbij het wetenschappelijk onderzoek een basisbevoegdheid is van de gewesten of de gemeenschappen. Ik heb het nu even niet over enkele gereserveerde bevoegdheden, zoals op het vlak van ruimtevaart.

1998 was het wereldjaar van de oceanen en andere maritieme aangelegenheden. Het Vlaams Instituut voor de Zee dat ondertussen is opgericht en ook goed werkt, speelt in op onze bevoegdheden terzake. Het is dus evident dat zo'n initiatief wordt uitgebouwd in samenwerking met de gewesten.

Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, België is een partij van het Protocol van Madrid betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica. Het protocol is ondertekend op 4 oktober 1991. Het Vlaams instemmingsdecreet dateert van 22 december 1995. België ratificeerde het protocol op 25 april 1996, en het is definitief in werking getreden op 14 januari 1999. Ik zal in mijn inleiding enkele beginselen van het protocol in herinnering brengen.

Het protocol heeft tot doel het milieu en de ecosystemen op Antarctica te beschermen. Antarctica wordt beschouwd als een natuurreservaat ten dienste van vrede en wetenschap. Dat betekent echter niet dat wetenschappelijk onderzoek op Antarctica wordt uitgesloten, het omgekeerde is waar. Bij de planning en de uitvoering van de activiteiten op Antarctica wordt voorrang verleend aan wetenschappelijk onderzoek, en staat het behoud van Antarctica als gebied voor het verrichten van dergelijk onderzoek centraal. Dat staat zo in artikel 3, paragraaf 3. Om het milieu en de ecosystemen op Antarctica te beschermen, zijn er waarborgen ingebouwd. Zo moeten wetenschappelijke activiteiten en de logistieke ondersteuning ervan vooraf worden meegedeeld. Wetenschappelijke activiteiten die negatieve gevolgen kunnen hebben op het mi-

lieu en de ecosystemen worden gewijzigd, geschorst of verboden. Vóór het effectieve onderzoek moet in het betrokken land een milieu- en beoordelingsrapport worden opgesteld.

Na de ratificatie is België een verdragspartij geworden. België verbindt er zich dus toe het protocol volledig na te leven. Als u verklaart dat uit de beschikbare informatie niet kan worden opgemaakt of België bij het plannen en de latere exploitatie van het station rekening houdt met het protocol, en vraagt of België bereid is de bepalingen van het protocol na te leven, dan werpt u een probleem op waarvoor ik als Vlaams minister niet bevoegd ben. Ik ben niet bevoegd voor het beleid in verband met de interne maatregelen die nodig zijn ter uitvoering van internationale overeenkomsten. Dat beleid behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse vakministers en van de Vlaamse regering in haar geheel.

U vraagt naar de operationele deelneming van Vlaanderen bij de toepassing van het protocol. Meer in het bijzonder vraagt u zich af of Vlaanderen betrokken is bij de planning en de exploitatie van wetenschappelijke bases, en bij de controle of dat allemaal wel volgens de bepalingen van het Protocol van Madrid verloopt. Het antwoord op deze vragen behoort niet tot mijn bevoegdheid. Gezien de doelstelling en de operationele inhoud van het protocol, meen ik dat het toekomt aan de ministers die bevoegd zijn voor Wetenschapsbeleid en Leefmilieu om daarop te antwoorden. Uw eerste vraag, over het plannen en exploiteren van de basis, lijkt me bestemd voor de Vlaamse minister bevoegd voor Wetenschapsbeleid. De tweede vraag, over het toetsen van die planning en exploitatie aan de ecologische eisen van het protocol, behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Leefmilieu. U zult dus nog eens naar het parlement moeten terugkeren.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mevrouw de minister, ik heb er geen moeite mee om de voornoemde ministers hierover te ondervragen. Het gaat echter over een erg belangrijk project. Ik had gehoopt dat binnen de Vlaamse regering iemand terzake de coördinatie op zich zou nemen. Daarom heb ik u deze vraag gesteld.

Uw suggestie om de ministers van Leefmilieu en Wetenschapsbeleid aan te spreken, getuigt van een heel defensieve Vlaamse opstelling. Ik lees dat de federale overheid de teerling heeft geworpen. Ik stel dus vast dat de regering zich niet houdt aan de resolutie die nog niet zo lang geleden werd goedge-

Merckx-Van Goey

keurd in dit parlement, en de Vlaamse regering uitdrukkelijk vroeg om niet louter defensief, maar assertief – zij het niet agressief – naar buiten te treden. Het ontgoochelt me dus dat u niet ingaat op mijn suggestie dat u dit zou coördineren en mee het initiatief zou nemen.

Als men verder gaat met dit project, dan zullen er concrete afspraken moeten worden gemaakt, gezien de onduidelijkheid van de richtlijnen in het protocol. Een voorbeeld is de milieu-effectenrapportering. Er zullen afspraken moeten worden gemaakt en die moeten worden opgenomen in een samenwerkingsakkoord. Over alles en nog wat wordt op verzoek van de federale overheid een samenwerkingsakkoord geïnitieerd, dat vervolgens wordt voorgelegd aan dit parlement zonder dat de mogelijkheid bestaat ook maar het geringste te wijzigen.

Nu hebben we eens de kans een eigen initiatief te nemen en de diverse onderliggende bevoegdheden te bundelen en in een pakket aan te brengen. We zouden dan aan de federale regering kunnen verzoeken dit aan te kaarten op een van de volgende interministeriële conferenties en constructieve voorstellen te doen om een en ander in een samenwerkingsovereenkomst te gieten. Eens te meer zijn we louter defensief. Dit zal dus niet gebeuren ter meerdere eer en glorie van onze Vlaamse universiteiten en ons Vlaams wetenschappelijk onderzoek.

Ik vind het eigenlijk een schande dat wordt gesteld dat wij in Vlaanderen weinig of geen wetenschappelijk onderzoek beschikbaar hebben over biodiversiteit of andere wetenschappelijke activiteiten. Een van de verplichtingen van het protocol is immers dat men maar wetenschappelijk onderzoek kan verrichten in Antarctica als dit wetenschappelijk onderzoek hier niet mogelijk is.

Ik betreur dit alles. Ik zal de betrokken ministers uiteraard ondervragen, maar ook hen de suggestie doen dit in samenspraak te doen. De minister-president kan de Olympische Spelen als zijn project naar voren schuiven, terwijl dat al evenmin behoort tot zijn bevoegdheden. Mevrouw de minister, ik nodig u uit terzake het voortouw te nemen, vanuit uw bevoegdheid van Buitenlands Beleid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.07 uur.*
